

EURÓPSKA KOMISIA

V Bruseli 12. 3. 2012

COM(2012) 85 final

2012/0036 (COD)

Návrh

SMERNICA EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY

o zmrazovaní a konfiškácii príjmov z trestnej činnosti v Európskej únii

{SWD(2012) 31 final}

{SWD(2012) 32 final}

DÔVODOVÁ SPRÁVA

1. KONTEXT NÁVRHU

1.1. Všeobecný kontext

Cieľom tohto návrhu smernice je uľahčiť orgánom členských štátov konfiškáciu a vymáhanie príjmov páchateľov trestnej činnosti, ktoré pochádzajú z cezhraničnej závažnej a organizovanej trestnej činnosti. Návrh sa zameriava na finančnú motiváciu, ktorá podnecuje trestnú činnosť, na ochranu legálneho hospodárstva pred prenikaním trestnej činnosti a korupcie a na vrátenie ziskov z trestnej činnosti do rúk verejných orgánov, ktoré poskytujú služby občanom. Je reakciou na súčasnú hospodársku situáciu, v ktorej finančná kríza a spomalenie hospodárskeho rastu prinášajú páchateľom nové príležitosti, zvyšujú zraniteľnosť nášho hospodárstva a kladú pred verejné orgány nové výzvy, pokiaľ ide o financovanie rastúcich potrieb v oblasti poskytovania sociálnych služieb a pomoci.

Skupiny organizovaného zločinu sú ilegálnymi podnikmi, ktoré boli vytvorené na to, aby prinášali zisk. Podieľajú sa na rôznorodej cezhraničnej trestnej činnosti, ako je napríklad obchodovanie s drogami, obchodovanie s ľuďmi, nedovolené obchodovanie so zbraňami a korupcia, ktoré prinášajú veľmi vysoký zisk.

Podľa odhadov Organizácie spojených národov dosiahla celková suma príjmov z trestnej činnosti celosvetovo v roku 2009 približne 2,1 bilióna USD, t. j. 3,6 % svetového HDP¹. Neexistujú žiadne spoľahlivé odhady výšky ziskov z trestnej činnosti v Európskej únii², ale Talianska národná banka odhaduje, že legalizované príjmy z organizovanej trestnej činnosti v Taliansku dosiahli v roku 2011 výšku 150 miliárd EUR. Príjmy z organizovanej trestnej činnosti v Spojenom kráľovstve v roku 2006 sa odhadujú na 15 miliárd GBP.

Zisky pochádzajúce z týchto aktivít sa následne legalizujú a opätovne investujú do legálnych činností. Skupiny organizovaného zločinu v čoraz väčšej miere ukrývajú a opätovne investujú majetok v iných členských krajinách ako tých, v ktorých bola trestná činnosť páchaná³. To oslabuje našu schopnosť bojovať proti závažnej cezhraničnej trestnej činnosti v EÚ ako celku, ovplyvňuje fungovanie vnútorného trhu narušaním hospodárskej súťaže s legálnymi podnikateľskými subjektmi a podkopáva dôveru vo finančný systém⁴. Nakoniec, závažná a organizovaná trestná činnosť znižuje daňové príjmy národných vlád a rozpočtu EÚ.

Vo všetkých členských štátoch by preto mal byť existovať efektívny systém pre zmrazovanie, správu a konfiškáciu majetku pochádzajúceho z trestnej činnosti, ktorý by bol zabezpečený

¹ Úrad OSN pre drogy a kriminalitu, *Estimating illicit financial flows resulting from drug trafficking and other transnational organised crime*, október 2011.

² Existujú viaceré odhady týkajúce sa hodnoty ilegálnych trhov podľa jednotlivých druhov trestnej činnosti. Podľa Organizácie spojených národov vygeneroval celosvetový trh s drogami 321 miliárd USD. Podľa Rady Európy celosvetový trh obchodovania s ľuďmi má hodnotu 42,5 miliardy USD ročne. OECD odhaduje hodnotu celosvetového trhu s falšovaným tovarom na 250 miliárd ročne. Náklady na korupciu v Európskej únii sa odhadujú až na 1 % HDP EÚ.

³ Pozri závery Rady pre spravodlivosť a vnútorné veci o konfiškácii a vyhľadávaní majetku z júna 2010, dokument Rady 7769/3/10. Podobné závery možno nájsť aj v zhrnutí hodnotenia hrozieb organizovanej trestnej činnosti v EÚ za rok 2011 a vo výročnej správe Eurojustu za rok 2010.

⁴ Pozri tiež závery Rady o predchádzaní hospodárskym krízam a o podpore hospodárskej činnosti, 23.4.2010 (dokument Rady 7881/10), bod VII písm. d).

potrebným inštitucionálnym rámcom, ako aj finančnými a ľudskými zdrojmi. Hoci právne predpisy EÚ a jej členských štátov upravujú konfiškáciu majetku pochádzajúceho z trestnej činnosti, ide o málo rozvinutý a nedostatočne využívaný inštitút. Celková suma finančných prostriedkov z trestnej činnosti vymôžených v EÚ je v porovnaní s odhadovanými príjmami skupín organizovaného zločinu naďalej nízka⁵. Napríklad v roku 2009 dosiahla hodnota skonfiškovaného majetku vo Francúzsku 185 miliónov EUR, v Spojenom kráľovstve 154 miliónov GBP, v Holandsku 50 miliónov EUR a v Nemecku 281 miliónov EUR.

Keďže konfiškácia majetku pochádzajúceho z trestnej činnosti je účinným nástrojom v boji proti organizovanej a závažnej trestnej činnosti, považuje sa na úrovni EÚ za strategickú prioritu. V Štokholmskom programe z roku 2009⁶ sa členské štáty a Komisia vyzývajú na zefektívnenie konfiškácie majetku pochádzajúceho z trestnej činnosti a posilnenie spolupráce medzi úradmi pre vyhladávanie majetku.

Závery Rady pre spravodlivosť a vnútorné veci o konfiškácii a vyhladávaní majetku z júna 2010⁷ vyzývajú na koordinovanejší prístup členských štátov s cieľom dosiahnuť účinnejšiu a rozsiahlejšiu konfiškáciu majetku pochádzajúceho z trestnej činnosti. Komisia sa v týchto záveroch osobitne vyzýva, aby zvažila posilnenie právneho rámca s cieľom dosiahnuť účinnejšie režimy konfiškácie majetku tretích osôb a rozšírenej konfiškácie. Zdôrazňuje sa v nich význam všetkých fáz procesu konfiškácie a vymáhania majetku a odporúčajú sa opatrenia na zachovanie hodnoty tohto majetku v priebehu uvedeného procesu.

V oznámení Komisie „Stratégia vnútornej bezpečnosti EÚ“⁸ sa uvádza, že Komisia predloží návrhy právnych predpisov na posilnenie právneho rámca EÚ v oblasti konfiškácie, a to najmä s cieľom umožniť konfiškáciu majetku tretích strán⁹ a rozšírenú konfiškáciu, ako aj uľahčiť vzájomné uznávanie príkazov na konfiškáciu, ktorá nie je založená na predchádzajúcom odsúdení¹⁰, medzi členskými štátmi.

Európsky parlament prijal v októbri 2011 z vlastnej iniciatívy správu o organizovanej trestnej činnosti, v ktorej Komisiu vyzýva, aby čo najskôr predložila návrhy nových právnych predpisov týkajúcich sa konfiškácie, a to najmä pravidiel pre účinné využívanie rozšírenej konfiškácie a konfiškácie, ktorá nie je založená na predchádzajúcom odsúdení, pravidiel umožňujúcich konfiškáciu majetku prevedeného na tretie strany a pravidiel týkajúcich sa zmiernenia dôkazného bremena po odsúdení osoby za spáchanie závažného trestného činu, pokiaľ ide o pôvod majetku vo vlastníctve tejto osoby¹¹.

⁵ Napríklad podľa oficiálneho odhadu predstavovali v roku 2006 príjmy z organizovanej trestnej činnosti v Spojenom kráľovstve 15 miliárd GBP, zatiaľ čo v tom istom roku štát vymohol 125 miliónov GBP [pozri údaje poskytnuté ministerstvom vnútra (2006) citované v hodnotení hrozieb organizovanej trestnej činnosti v EÚ za rok 2010, ktoré vypracoval Europol].

⁶ „Otvorená a bezpečná Európa, ktorá slúži občanom a chráni ich“, dokument Rady 17024/09, prijatý na zasadnutí Európskej rady 10. – 11. decembra 2009.

⁷ Dokument Rady 7769/3/10.

⁸ KOM(2010) 673 v konečnom znení, 22.11.2010.

⁹ Konfiškácia majetku tretích strán znamená konfiškáciu majetku, ktorý vyšetrovaná alebo odsúdená osoba previedla na tretiu stranu.

¹⁰ Postupy konfiškácie, ktoré nie sú založené na predchádzajúcom odsúdení, umožňujú zmraziť a skonfiškovať majetok bez ohľadu na to, či bol majiteľ tohto majetku odsúdený súdom v trestnej veci.

¹¹ Správa Európskeho parlamentu o organizovanej trestnej činnosti v Európskej únii z 25. októbra 2011, dokument A7-0333/2011 [dočasný odkaz].

Komisia vo svojom oznámení o príjmoch z trestnej činnosti prijatom v roku 2008¹² stanovila desať strategických priorít, na ktoré sa má zamerať budúce úsilie, a poukázala na nedostatky právneho rámca EÚ (nedostatočné vykonávanie, nejasnosť niektorých ustanovení, nedostatočná koherentnosť medzi existujúcimi ustanoveniami).

V tejto súvislosti Komisia predkladá návrh smernice, ktorou sa stanovujú minimálne pravidlá pre členské štáty, pokiaľ ide o zmrazenie a konfiškáciu majetku pochádzajúceho z trestnej činnosti prostredníctvom priamej konfiškácie, konfiškácie náhrady hodnoty, rozšírenej konfiškácie, konfiškácie, ktorá nie je založená na predchádzajúcom odsúdení (v obmedzených prípadoch) a konfiškácie majetku tretích strán. Výsledkom prijatia týchto minimálnych pravidiel bude väčšia harmonizácia režimov členských štátov pre zmrazovanie a konfiškáciu, v dôsledku čoho dôjde k posilneniu vzájomnej dôvery a uľahčeniu cezhraničnej spolupráce.

Komisia tiež bude naďalej skúmať možné spôsoby, ako posilniť vzájomné uznávanie príkazov na zmrazenie a konfiškáciu, pričom bude plne rešpektovať základné práva. Postupne by všetky príkazy na konfiškáciu a zmrazenie vydané v jednom členskom štáte mali byť účinne vykonávané vo vzťahu k majetku, ktorý sa nachádza v inom členskom štáte. Na tento účel bude Komisia naďalej podporovať členské štáty pri implementácii existujúcich právnych nástrojov EÚ v oblasti vzájomného uznávania.

Tento návrh nebude mať žiaden vplyv na rozpočet. Nevzťahuje sa na rozdeľovanie príjmov z konfiškácie.

1.2. Existujúce ustanovenia Spoločenstva v tejto oblasti

Súčasný právny rámec EÚ upravujúci zmrazovanie a konfiškáciu príjmov z trestnej činnosti sa skladá zo štyroch rámcových rozhodnutí Rady a jedného rozhodnutia Rady:

- rámcového rozhodnutia 2001/500/SVV¹³, ktorým sa členským štátom ukladá povinnosť umožniť konfiškáciu, povoliť konfiškáciu náhrady hodnoty¹⁴ v prípadoch, keď priame príjmy z trestnej činnosti nie je možné zhabať, a zabezpečiť, aby sa žiadosti iných členských štátov vybavovali s rovnakou prednosťou ako v prípade vnútroštátnych konaní,
- rámcového rozhodnutia 2005/212/SVV¹⁵, ktorým sa harmonizujú právne predpisy týkajúce sa konfiškácie. Bežná konfiškácia vrátane konfiškácie náhrady hodnoty musí byť možná v prípade trestných činov, za ktoré možno uložiť trest odňatia slobody v trvaní viac ako jeden rok. Rozšírená konfiškácia¹⁶ musí byť možná v prípade niektorých závažných trestných činov „spáchaných v rámci zločineckej organizácie“,

¹² „Príjmy z organizovanej trestnej činnosti: zabezpečiť, aby sa „trestný čin nevyplatil“, KOM (2008) 766 v konečnom znení z 20.11.2008.

¹³ Ú. v. ES L 182, 5.7.2001.

¹⁴ Konfiškáciou náhrady hodnoty sa rozumie konfiškáciu peňažnej čiastky, ktorá zodpovedá hodnote príjmov z trestnej činnosti.

¹⁵ Ú. v. EÚ L 68, 15.3.2005, s. 49.

¹⁶ Rozšírenou konfiškáciou sa rozumie možnosť konfiškovať majetok, ktorý presahuje výnosy pochádzajúce priamo z trestnej činnosti, a to bez toho, aby bolo potrebné preukázať súvislosť medzi majetkom, o ktorom sa predpokladá, že pochádza z trestnej činnosti, a konkrétnym trestným činom.

- rámcového rozhodnutia 2003/577/SVV¹⁷, ktorým sa ustanovuje vzájomné uznávanie príkazov na zmrazenie,
- rámcového rozhodnutia 2006/783/SVV¹⁸, ktorým sa ustanovuje vzájomné uznávanie príkazov na konfiškáciu, a
- rozhodnutia Rady 2007/845/SVV¹⁹ o výmene informácií a spolupráci medzi úradmi pre vyhľadávanie majetku, ktorým sa členským štátom ukladá povinnosť zriadiť alebo určiť vnútroštátne úrady pre vyhľadávanie majetku ako národné centrálné kontaktné miesta, ktoré by prostredníctvom posilnenej spolupráce umožňovali čo najrýchlejšie vyhľadanie majetku pochádzajúceho z trestnej činnosti v celej EÚ.

Tieto nástroje boli navrhnuté najmä na účely boja proti závažnej a organizovanej trestnej činnosti. Okrem ustanovení týkajúcich sa rozšírenej konfiškácie sa však súčasný právny rámec EÚ v oblasti trestného práva hmotného vzťahuje na konfiškáciu príjmov z každého trestného činu, za ktorý možno uložiť trest odňatia slobody v trvaní viac ako jeden rok.

1.3. Súlad s ostatnými politikami

V pracovnom programe Komisie na rok 2011 je tento návrh zahrnutý ako strategická iniciatíva, ktorá je súčasťou širšej iniciatívy zameranej na ochranu legálneho hospodárstva pred prenikaním trestnej činnosti. Súčasťou tejto iniciatívy sú opatrenia zamerané na riešenie otázky korupcie v EÚ²⁰ a stratégia EÚ pre boj proti podvodom²¹, ktoré boli prijaté v júni 2011. Vďaka ochrane legálneho hospodárstva tento návrh prispieje k hospodárskemu rastu a tvorbe pracovných miest v Európe a napomôže udržateľný rast v súlade so stratégiou Európa 2020²².

Súbor protikorupčných opatrení, ktorý Komisia prijala v júni 2011, posilňuje protikorupčnú zložku v širokom spektre vnútorných a vonkajších politik EÚ a vytvára nový mechanizmus podávania správ na účely pravidelného hodnotenia úsilia členských štátov v oblasti boja proti korupcii, a to počínajúc rokom 2013. V oznámení o boji proti korupcii v EÚ boli členské štáty vyzvané, aby prijali všetky potrebné opatrenia na zabezpečenie účinného odhaľovania a trestného stíhania prípadov korupcie, ako aj stabilného uplatňovania odrádzajúcich sankcií a vymáhania protizákonne nadobudnutého majetku. Zdôrazňuje sa v ňom tiež potreba revízie právneho rámca EÚ v oblasti konfiškácie a vymáhania majetku s cieľom zabezpečiť, aby súdy v členských štátoch mohli účinne konfiškovať majetok úplne alebo čiastočne pochádzajúci z trestnej činnosti a v plnom rozsahu vymáhať príslušné hodnoty vrátane prípadov spojených s korupciou.

V tom istom kontexte ochrany legálneho hospodárstva začala Komisia v roku 2011 realizovať viacero iniciatív zameraných na lepšiu ochranu verejných prostriedkov na úrovni EÚ pred podvodmi a korupciou. Medzi ne patrí návrh Komisie na zmenu a doplnenie právneho rámca

¹⁷ Ú. v. EÚ L 196, 2.8.2003, s. 45.

¹⁸ Ú. v. EÚ L 328, 24.11.2006, s. 59.

¹⁹ Ú. v. EÚ L 332, 18.12.2007, s. 103.

²⁰ KOM(2011) 307, 308 a 309 a K(2011) 3673 v konečnom znení zo 6.6.2011.

²¹ KOM(2011) 376 v konečnom znení, 24.6.2011.

²² KOM(2010) 2020 v konečnom znení, 3.3.2010. Pozri tiež závery Rady o predchádzaní hospodárskym krízam a o podpore hospodárskej činnosti, 23.4.2010 (dokument Rady 7881/10), bod VII písm. d).

pre OLAF²³, oznámenie o ochrane finančných záujmov EÚ pomocou trestného práva a administratívnymi vyšetrovaniami²⁴ a oznámenie o stratégii Komisie pre boj proti podvodom (ďalej len „CAFS“). Vykonávanie CAFS prebieha v úzkej koordinácii s prácou na správe EÚ o boji proti korupcii. Uvedená správa bude zameraná na presadzovanie protikorupčných politík v členských štátoch, zatiaľ čo CAFS sa zameriava na opatrenia na predchádzanie podvodom a korupcii a na boj proti nim, a to najmä v súvislosti s finančnými prostriedkami EÚ.

Tento návrh je v súlade s právnymi predpismi EÚ v oblasti boja proti praniu špinavých peňazí, a to najmä s treťou smernicou EÚ o boji proti praniu špinavých peňazí²⁵ a súvisiacimi iniciatívami, ktoré v tejto oblasti vyvíja Komisia, ostatné inštitúcie EÚ a členské štáty.

2. VÝSLEDKY KONZULTÁCIÍ SO ZÚČASTNENÝMI STRANAMI A POSÚDENIE VPLYVU

2.1. Konzultácie so zainteresovanými stranami

Tento návrh bol vypracovaný v súlade so zásadami Komisie pre lepšiu právnu reguláciu. Pri príprave tohto návrhu a posúdenia vplyvu boli splnené minimálne požiadavky na konzultácie so zainteresovanými stranami.

Rozsiahle konzultácie a diskusie s odborníkmi prebehli na plenárnom zasadnutí Camdenskej medziagentúrnej siete pre vyhľadávanie majetku (CARIN)²⁶ v septembri 2010 a na ôsmich zasadnutiach neformálnej platformy úradov pre vyhľadávanie majetku v EÚ v rokoch 2009 – 2011.

Keďže problematika konfiškácie je špeciálnou oblasťou, v ktorej pôsobí len obmedzený počet odborníkov, neuskutočnila sa žiadna verejná konzultácia prostredníctvom internetu. Nadviazali sa kontakty s občianskou spoločnosťou, a to najmä s organizáciami zameranými na presadzovanie zákonnosti, boj proti organizovanej trestnej činnosti a ochranu obetí trestných činov²⁷.

O otázkach súvisiacich s konfiškáciou majetku pochádzajúceho z trestnej činnosti sa tiež vedú široké diskusie medzi odborníkmi. Medzinárodné stretnutia expertov a strategické semináre venované konfiškácii a vymáhaniu majetku²⁸ sa uskutočňujú čoraz častejšie. Podľa názoru odborníkov väčšina ustanovení návrhu odráža najlepšie postupy uvedené v odporúčaniach, ktoré vydala Camdenská medziagentúrna sieť pre vyhľadávanie majetku v rokoch 2005 –

²³ KOM(2011) 135 v konečnom znení zo 17.3.2011.

²⁴ KOM(2011) 293 v konečnom znení zo 26.5.2011.

²⁵ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2005/60/ES z 26. októbra 2005 o predchádzaní využívania finančného systému na účely prania špinavých peňazí a financovania terorizmu, Ú. v. EÚ L 309, 25.11.2005, s. 15.

²⁶ Táto sieť podporovaná Komisiou a Europolom je medzinárodnou sieťou expertov v oblasti vymáhania majetku, ktorej členmi sú odborníci (jedná kontaktná osoba pre orgány presadzovania práva a jedna pre justičné orgány) z viac než 50 krajín a jurisdikcií vrátane 26 členských krajín EÚ. Jej cieľom je výmena najlepších postupov a zlepšenie spolupráce medzi agentúrami v cezhraničných otázkach týkajúcich sa vymáhania majetku.

²⁷ Útvary Komisie zorganizovali napríklad niekoľko dvojstranných stretnutí so zástupcami siete FLARE (*Freedom, Legality and Rights in Europe*) a ich pridruženými sieťami.

²⁸ Napríklad seminár Centres of Excellence for Asset Recovery Training (CEART) a strategický seminár Eurojustu, ktoré sa uskutočnili v roku 2010.

2010. Tieto ustanovenia s tiež súlade s odporúčaniami, ktoré v oblasti konfiškácie vydala Finančná akčná skupina OECD (FATF)²⁹.

Členské štáty vyjadrili svoje stanovisko k týmto otázkam v roku 2010 vo vyššie uvedených záveroch Rady SVV. Hoci vo väčšine otázok bola dosiahnutá široká zhoda, niektoré členské štáty vyjadrili výhrady v súvislosti s konfiškáciou, ktorá nie je založená na predchádzajúcom odsúdení. Naopak, v prípade iných otázok (napr. konfiškácia majetku tretích strán, správa majetku) sa členské štáty zhodli na potrebe silnejšej reakcie EÚ.

Obhajcovia vyjadrili obavy v súvislosti s posilnením právomocí v rámci rozšírenej konfiškácie, konfiškácie, ktorá nie je založená na predchádzajúcom odsúdení, a konfiškácie majetku tretích strán z dôvodu ohrozenia základných práv (možné obmedzenie vlastníckeho práva a práva na spravodlivý proces). Ako sa uvádza ďalej, v návrhu sa týmto obavám venuje náležitá pozornosť.

2.2. Posúdenie vplyvu

V súlade s politikou lepšej právnej regulácie Komisia vykonala posúdenie vplyvu rôznych alternatív politiky na základe externej štúdie, ktorá bola dokončená marci 2011³⁰.

Táto externá štúdia vychádza zo širokých konzultácií s odborníkmi z praxe a s ďalšími expertmi vrátane rozhovorov s niektorými osobami plniacimi funkciu vnútroštátnych kontaktných bodov v rámci Camdenskej medziagentúrnej siete pre vyhľadávanie majetku. Ako vyplýva zo stanovísk členských štátov pri rokovaní o vyššie uvedených záveroch Rady, existuje všeobecná zhoda o potrebe silnejších pravidiel EÚ v oblasti vymáhania majetku.

Posúdenie vplyvu tiež vychádza zo záverov a odporúčaní ďalšej štúdie, ktorá bola dokončená v roku 2009³¹. Analyzuje sa v nej prax členských štátov pri konfiškácii, pričom pozornosť sa venuje najmä postupom, ktoré sa na vnútroštátnej úrovni ukázali byť účinné, s cieľom podporovať najlepšie postupy a ich výmenu. Štúdia identifikuje viaceré prekážky účinnej konfiškácie, ako sú napríklad protichodné právne tradície, ktoré bránia spoločnému prístupu ku konfiškačným opatreniam, ťažkosti so zaisťovaním a správou majetku, nedostatok zdrojov a nedostatočná odborná príprava, obmedzené kontakty medzi jednotlivými orgánmi a chýbajúce koherentné a porovnateľné štatistické údaje.

V neposlednom rade posúdenie vplyvu vychádza zo správ o vykonávaní existujúcich právnych aktov EÚ vypracovaných Komisiou. Správy týkajúce sa rámcových rozhodnutí 2005/212/SVV³², 2003/577/SVV³³ a 2006/783/SVV³⁴ ukazujú, že členské štáty transponujú

²⁹ Najmä odporúčaním FATF č. 4 v znení z februára 2012.

³⁰ Rámcová zmluva o poskytovaní služieb č. JLS/2010/EVAL/FW/001/A1, „*Study for an Impact Assessment on a proposal for a new legal framework on the confiscation and recovery of criminal assets*“.

³¹ Štúdia „*Assessing the effectiveness of EU Member States' practices in the identification, tracing, freezing and confiscation of criminal assets*“, ktorá je k dispozícii na adrese: http://ec.europa.eu/home-affairs/policies/crime/crime_confiscation_en.htm

³² Správa Komisie na základe článku 6 rámcového rozhodnutia Rady z 24. februára 2005 o konfiškácii príjmov, nástrojov a majetku z trestnej činnosti (2005/212/SVV), KOM (2007) 805 v konečnom znení zo 17.12.2007.

³³ Správa Komisie na základe článku 14 rámcového rozhodnutia Rady 2003/577/SVV z 22. júla 2003 o vykonaní príkazu na zaistenie majetku alebo dôkazov v Európskej únii, KOM(2008) 885 konečnom znení z 22.12.2008.

tieto rozhodnutia pomaly a že príslušné ustanovenia sú často transponované neúplne či nesprávne. Za mierne uspokojivú možno pokladať len mieru vykonávania rozhodnutia Rady 2007/845/SVV v členských štátoch³⁵.

V posúdení vplyvu sa analyzovali viaceré možnosti politiky predstavujúce rôzne stupne zásahu na úrovni EÚ: možnosť bez legislatívnych opatrení, možnosť predpokladajúca minimálne legislatívne riešenie (náprava nedostatkov súčasného právneho rámca EÚ, ktoré bránia jeho náležitému fungovaniu) a možnosť predpokladajúca maximálne legislatívne riešenie (presahujúca ciele súčasného právneho rámca EÚ). V rámci poslednej možnosti sa analyzujú dve čiastkové možnosti maximálneho legislatívneho riešenia, pričom jedna z nich zahŕňa opatrenie na úrovni EÚ týkajúce sa vzájomného uznávania príkazov na zmrazenie a konfiškáciu medzi členskými štátmi, zatiaľ čo druhá takéto opatrenie nezahŕňa.

Uprednostňuje sa možnosť predpokladajúca maximálne legislatívne riešenie. Táto možnosť by výrazne zvýšila mieru harmonizácie vnútroštátnych pravidiel upravujúcich konfiškáciu a vymáhanie, okrem iného prostredníctvom zmeny a doplnenia existujúcich ustanovení o rozšírenej konfiškácii, zavedením nových ustanovení upravujúcich konfiškáciu, ktorá nie je založená na predchádzajúcom odsúdení, a konfiškáciu majetku tretích strán, ako aj zavedením účinnejších pravidiel týkajúcich sa vzájomného uznávania príkazov na zmrazenie a konfiškáciu.

V posúdení vplyvu sa posúdil vplyv na základné práva, okrem iného na ochranu osobných údajov, ktorý sa nepovažoval za významný.

Úplná správa o posúdení vplyvu je k dispozícii na: http://ec.europa.eu/home-affairs/policies/crime/crime_confiscation_en.htm

2.3. Právny základ

Právnym základom tohto návrhu sú článok 82 ods. 2 a článok 83 ods. 1 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ďalej len „ZFEÚ“).

Prenesenie právomocí týkajúcich sa konfiškácie a vymáhania majetku sa zmenilo na základe nadobudnutia platnosti Lisabonskej zmluvy. Keďže hlavným právnym základom tohto návrhu je článok 83 ods. 1 ZFEÚ, jeho rozsah pôsobnosti je obmedzený na oblasti uvedené v tomto článku, t. j. na terorizmus, obchodovanie s ľuďmi a sexuálne zneužívanie žien a detí, nedovolené obchodovanie s drogami, pranie špinavých peňazí, korupcia, falšovanie platobných prostriedkov, počítačová kriminalita a organizovaná trestná činnosť. Vztahuje sa aj na nedovolené obchodovanie so zbraňami, pokiaľ je trestný čin spáchaný v rámci organizovanej trestnej činnosti.

Jednou z uvedených oblastí trestnej činnosti je „organizovaná trestná činnosť“. Návrh sa preto bude vzťahovať aj na iné trestné činy, ktoré nie sú osobitne uvedené v článku 83 ods. 1

³⁴ Správa Komisie na základe článku 22 rámcového rozhodnutia Rady 2006/783/SVV zo 6. októbra 2006 o uplatňovaní zásady vzájomného uznávania na príkazy na konfiškáciu, KOM(2010) 428 v konečnom znení z 23.8.2010.

³⁵ Správa Komisie na základe článku 8 rozhodnutia Rady 2007/845/SVV zo 6. decembra 2007 o spolupráci medzi úradmi pre vyhľadávanie majetku v členských štátoch pri vypátraní a identifikácii príjmov z trestnej činnosti alebo iného majetku súvisiaceho s trestnou činnosťou, KOM(2011) 176 v konečnom znení z 12.4.2011.

ZFEÚ, pokiaľ sú tieto činy spáchané prostredníctvom účasti v zločineckej organizácii, ako je vymedzená v rámcovom rozhodnutí 2008/841/SVV o boji proti organizovanému zločinu³⁶.

Obmedzenie rozsahu pôsobnosti tohto návrhu na oblasti trestnej činnosti uvedené v článku 83 ods. 1 ZFEÚ vrátane trestných činov spáchaných prostredníctvom účasti v zločineckej organizácii znamená, že existujúce ustanovenia EÚ upravujúce konfiškáciu by mali zostať v platnosti, aby sa zachovala úroveň harmonizácie, pokiaľ ide o trestné činy, ktoré nepatria do rozsahu pôsobnosti tejto smernice. Tento návrh preto zachováva platnosť článkov 2, 4 a 5 rámcového rozhodnutia 2005/212/SVV.

2.4. Subsidiarita, proporcionalita a rešpektovanie základných práv

Podľa článku 5 ods. 3 Zmluvy o Európskej únii (ďalej len „ZEÚ“) Únia koná len vtedy, ak členské štáty nemôžu uspokojivo dosiahnuť ciele zamýšľané touto činnosťou. V článku 67 ZFEÚ sa stanovuje, že Únia zabezpečí pre občanov vysokú úroveň bezpečnosti prostredníctvom predchádzania trestnej činnosti a boja proti nej. Konfiškácia majetku pochádzajúceho z trestnej činnosti sa čoraz viac považuje za dôležitý nástroj boja proti organizovanej trestnej činnosti, ktorá má veľmi často cezhraničný charakter, a preto je potrebné riešiť tento problém na spoločnom základe. Európska Únia tak môže regulovať zmrazenie a konfiškáciu majetku pochádzajúceho z trestnej činnosti lepšie než jednotlivé členské štáty.

Skupiny organizovaného zločinu čoraz častejšie ukrývajú a investujú majetok mimo svojej domovskej krajiny (často vo viacerých krajinách)³⁷. Tento dvojité cezhraničný rozmer (organizovanej trestnej činnosti a investícií z nej vyplývajúcich) je ďalším argumentom v prospech opatrenia na úrovni EÚ zameraného na majetok skupín organizovaného zločinu.

Všetky ustanovenia sú v úplnom súlade so zásadou proporcionality a základnými právami vrátane vlastníckeho práva, prezumpcie neviny a práva na obhajobu, práva na spravodlivý proces, práva na spravodlivé a verejné prejednanie záležitosti v primeranej lehote, práva na účinný prostriedok nápravy pred súdom a práva byť informovaný o tom, ako si toto právo uplatniť, práva na rešpektovanie súkromného a rodinného života, práva na ochranu osobných údajov, práva nebyť stíhaný alebo potrestaný v trestnom konaní dvakrát za ten istý trestný čin, ako aj so zásadou zákonnosti a primeranosti trestných činov a trestov.

Harmonizované ustanovenia týkajúce sa konfiškácie, ktorá nie je založená na predchádzajúcom odsúdení, sa preto majú zaviesť len pre veľmi obmedzené prípady, t. j. napríklad keď obžalovaného nie je možné trestne stíhať z dôvodu jeho smrti, choroby alebo úteku. Rozšírená konfiškácia je možná, len pokiaľ súd na základe osobitných skutočností rozhodne, že osoba odsúdená za trestný čin vlastní majetok, v prípade ktorého je podstatne pravdepodobnejšie, že pochádza z ďalšej podobnej trestnej činnosti než z iných aktivít. Odsúdená osoba má účinnú možnosť tieto osobitné skutočnosti vyvrátiť. Okrem toho sa rozšírené právomoci na konfiškáciu nemožno uplatniť na údajné príjmy z trestnej činnosti, vo veci ktorej bola dotknutá osoba oslobodená v rámci predchádzajúceho trestného konania, alebo v iných prípadoch, keď platí zásada *ne bis in idem*. Konfiškácia majetku tretích strán je možná len za osobitných podmienok, t. j. keď nadobúdajúca tretia strana zaplatila za majetok sumu nižšiu než je jeho trhovú hodnotu, pričom musela mať podozrenie, že tento majetok je

³⁶ Rámcové rozhodnutie 2008/841/SVV z 24. októbra 2008 o boji proti organizovanému zločinu, Ú. v. EÚ L 300, 11.11.2008, s. 42.

³⁷ Pozri odkazy v poznámke pod čiarou č. 2.

príjmom z trestnej činnosti, a z posúdenia vyplýva, že priama konfiškácia majetku osoby, ktorá majetok previedla, pravdepodobne nebude možná. V návrhu sú tiež zahrnuté osobitné záruky a súdne prostriedky nápravy s cieľom zaistiť rovnakú úroveň ochrany a rešpektovanie základných práv. Medzi ne patrí právo byť informovaný o konaní, právo byť zastupovaný právny zástupcom, povinnosť oznámiť každé rozhodnutie vzťahujúce sa na majetok čo najskôr a účinná možnosť odvolať sa proti takémuto rozhodnutiu. Tieto osobitné prostriedky nápravy sa ustanovujú nie len pre obvinené alebo podozrivé osoby, ale aj pre ostatné osoby v súvislosti s konfiškáciou majetku tretích osôb.

Hoci sa Európsky súd pre ľudské práva vyhol rozhodnutiu v principiálnej otázke zlučiteľnosti režimov konfiškácie, ktorá nie je založená na predchádzajúcom odsúdení, a rozšírenej konfiškácie s Európskym dohovorom o ľudských právach (ďalej len „EDLP“), vyniesol viacero rozhodnutí, ktorými v individuálnych prípadoch potvrdil ich použitie. Európsky súd pre ľudské práva v konkrétnych prípadoch rozhodol o zlučiteľnosti vnútroštátnych postupov konfiškácie, ktoré nie sú založené na predchádzajúcom odsúdení a zahŕňajú obrátenie dôkazného bremena, pokiaľ ide o legálny pôvod majetku (ktoré idú oveľa ďalej než ustanovenia tejto smernice), pokiaľ sa v osobitnom prípade uplatňujú spravodlivo a ak má dotknutá osoba k dispozícii primerané záruky. Rozhodol napríklad, že uplatnenie talianskych právnych predpisov je primeraným obmedzením základných práv, pretože je „nevyhnutnou zbraňou“ v boji proti mafii³⁸. V inej veci bolo rozhodnuté, že uplatnenie režimu konfiškácie v občianskom konaní v Spojenom kráľovstve nie je v rozpore s EDLP³⁹.

2.5. Výber nástrojov

Na účely zmenenia a doplnenia predpisov EÚ týkajúcich sa harmonizácie je jediným nástrojom, ktorý prichádza do úvahy, smernica nahrádzajúca jednotnú akciu 98/699/SVV a čiastočne rámcové rozhodnutia 2001/500/SVV a 2005/212/SVV.

2.6. Jednotlivé ustanovenia

– Cieľ (článok 1)

V tomto článku sa objasňuje, že smernica ustanovuje len minimálne pravidlá (vnútroštátne právne predpisy môžu ísť nad jej rámec) a že sa vzťahuje na konfiškáciu príjmov a nástrojov v trestných veciach.

– Vymedzenie pojmov (článok 2)

Väčšina definícií je prevzatých z predchádzajúcich rámcových rozhodnutí EÚ alebo medzinárodných dohovorov. Vymedzenie pojmu „príjmy“ bolo v porovnaní s definíciou uvedenou v rámcovom rozhodnutí 2005/212/SVV rozšírené, aby sa zahrnula možnosť konfiškácie akéhokoľvek majetkového prospechu plynúceho z príjmov z trestnej činnosti vrátane nepriamych príjmov.

Vymedzenie pojmu „trestný čin“ odkazuje na presné definície v oblastiach trestnej činnosti uvedených v článku 83 ods. 1 ZFEÚ, ktoré sú stanovené v existujúcich právnych predpisoch EÚ.

³⁸ Rozsudok o veci *Raimondo/Taliansko* z 22. februára 1994.

³⁹ Rozsudok vo veci *Walsh/Director of the Asset Recovery Agency* (Spojené kráľovstvo), 2005.

– *Konfiškácia (článok 3)*

Do tohto ustanovenia je začlenená časť článku 2 rámcového rozhodnutia 2005/212/SVV a časť článku 3 rámcového rozhodnutia 2001/500/SVV. Členským štátom sa v ňom ukladá povinnosť umožniť konfiškáciu nástrojov a príjmov z trestnej činnosti na základe konečného odsudzujúceho rozsudku a umožniť konfiškáciu majetku v hodnote zodpovedajúcej príjmom z trestnej činnosti.

– *Rozšírené právomoci na konfiškáciu (článok 4)*

Rozšírenou konfiškáciou sa rozumie možnosť konfiškácie majetku, ktorý presahuje priame príjmy z trestnej činnosti. Po odsúdení v trestnom konaní môže nasledovať (rozšírená) konfiškácia nielen majetku spojeného s konkrétnym trestným činom, ale aj ďalšieho majetku, ktorý je podľa názoru súdu príjmom z iných podobných trestných činov.

Rozšírené právomoci na konfiškáciu už sú upravené právnymi predpismi EÚ. V rámcovom rozhodnutí 2005/212/SVV sa stanovuje povinnosť členských štátov umožniť konfiškáciu majetku, ktorý priamo alebo nepriamo patrí osobám odsúdeným za určité závažné trestné činy (súvisiace s organizovanou trestnou činnosťou a terorizmom). V uvedenom rámcovom rozhodnutí sa však stanovujú alternatívne minimálne súbory pravidiel pre rozšírenú konfiškáciu, pričom si každý členský štát môže voľne vybrať, či bude uplatňovať jednu, dve alebo všetky tri možnosti. Zo správy o vykonávaní vypracovanej Komisiou vyplýva, že tieto ustanovenia sú nejasné a viedli k neucelenej transpozícii. Existencia alternatívnych možností rozšírenej konfiškácie okrem toho obmedzila rozsah vzájomného uznávania príkazov na konfiškáciu. Orgány v jednom členskom štáte vykonávajú príkazy na konfiškáciu vydané v inom členskom štáte len v prípade, že sú založené na tých istých alternatívnych možnostiach, ktoré sa v tomto štáte uplatňujú. V dôsledku toho je vzájomné uznávanie príkazov týkajúcich sa rozšírenej konfiškácie problematické.

V tomto návrhu sa zavádza rozšírená konfiškácia pre trestné činy uvedené v článku 83 ods. 1 ZFEÚ, ktoré sú vymedzené v existujúcich právnych predpisoch Únie. Stanovením jednotnej minimálnej normy sa týmto návrhom tiež zjednodušuje súčasný režim alternatívnych možností pre rozšírenú konfiškáciu. Rozšírená konfiškácia sa môže uskutočniť, ak súd na základe osobitných skutočností rozhodne, že osoba odsúdená za trestný čin, na ktorý sa vzťahuje táto smernica, vlastní majetok, v prípade ktorého je podstatne pravdepodobnejšie, že pochádza z ďalšej trestnej činnosti podobnej povahy alebo závažnosti než z iných aktivít. Rozšírená konfiškácia je vylúčená v prípade, že táto podobná trestná činnosť nemohla byť trestne stíhaná z dôvodu premlčania podľa vnútroštátneho trestného práva. Návrh zároveň nepripúšťa možnosť konfiškácie príjmov z údajnej trestnej činnosti, vo veci ktorej bola dotknutá osoba konečným rozsudkom oslobodená spod obžaloby v rámci predchádzajúceho trestného konania (čím sa dodržiava zásada prezumpcie nevinu chránená článkom 48 Charty základných práv), alebo v iných prípadoch, keď platí zásada *ne bis in idem*.

– *Konfiškácia, ktorá nie je založená na predchádzajúcom odsúdení (článok 5)*

Tento článok obsahuje ustanovenia týkajúce sa konfiškácie, ktorá nie je založená na predchádzajúcom odsúdení, s cieľom riešiť prípady, keď nie je možné viesť trestné stíhanie. Týka sa teda konfiškácie v súvislosti s trestným činom, ale ponecháva členským štátom možnosť rozhodnúť, či má konfiškáciu uložiť trestný a/alebo občiansky/správny súd. Postupy konfiškácie, ktoré nie sú založené na predchádzajúcom odsúdení, umožňujú zmraziť a konfiškovať majetok bez predchádzajúceho odsúdenia jeho majiteľa trestným súdom.

Na účely splnenia požiadavky proporcionality by sa konfiškácia, ktorá nie je založená na predchádzajúcom odsúdení, nezaviedla pre všetky prípady, ale len v situáciách, keď odsúdenie v trestnom konaní nie je možné, pretože podozrivý zomrel, je dlhodobo chorý alebo keď jeho útek alebo choroba bránia účinnému trestnému stíhaniu v primeranej lehote a vzniká tak riziko, že by mohlo dôjsť k premlčaniu trestného stíhania.

Toto ustanovenie odzrkadľuje ustanovenia Dohovoru Organizácie Spojených národov proti korupcii. S cieľom uľahčiť medzinárodnú spoluprácu v oblasti konfiškácie sa členské štáty v dohovore vyzývajú, aby posúdili prijatie potrebných opatrení, ktoré by umožnili konfiškáciu príjmov z korupcie bez usvedčenia zo spáchania trestného činu v prípadoch, keď páchatel'a nemožno stíhať z dôvodu smrti, úteku alebo neprítomnosti, alebo v iných podobných prípadoch [článok 54 ods. 1 písm. c)]. Vychádza tiež z práce Finančnej akčnej skupiny OECD (FATF), ktorá svojim členským štátom odporúča zväziť prijatie opatrení umožňujúcich konfiškáciu príjmov z trestnej činnosti a nástrojov trestnej činnosti bez toho, aby sa vyžadovalo odsúdenie v trestnom konaní, alebo opatrení, ktoré by vyžadovali, aby páchatel' preukázal zákonný pôvod majetku, ktorý by mal byť predmetom konfiškácie (odporúčanie č. 3). Toto ustanovenie tiež čerpá z názorov vyjadrených v správe vypracovanej lyonskou a rímskou skupinou G8, ktorej sa zdôrazňuje, že hoci v zásade by sa mala konfiškácia vykonávať na základe predchádzajúceho odsúdenia, existujú situácie, keď trestné stíhanie nie je možné z dôvodu smrti alebo úteku obžalovaného, kvôli nedostatku dôkazov na začatie trestného stíhania alebo z iných technických dôvodov⁴⁰. Zavedenie ustanovení týkajúcich sa konfiškácie, ktorá nie je založená na predchádzajúcom odsúdení v trestnom konaní, podporili aj odborníci z Camdenskej medziagentúrnej siete pre vyhľadávanie majetku a platformy úradov pre vyhľadávanie majetku.

– Konfiškácia majetku tretích strán (článok 6)

Páchatelia trestnej činnosti často prevádzajú majetok na informované tretie strany v snahe vyhnúť sa konfiškácii, len čo voči nim začne viesť vyšetrovanie. Konfiškácia majetku tretích strán znamená konfiškáciu majetku, ktorý vyšetrovaná alebo odsúdená osoba previedla na tretiu stranu. Vnútroštátne právne predpisy členských štátov upravujúce konfiškáciu majetku tretích strán sa líšia. To bráni vzájomnému uznávaniu príkazov na zmrazenie a konfiškáciu majetku prevedeného na tretie strany.

Na účely splnenia požiadavky proporcionality a s cieľom chrániť postavenie tretích strán, ktoré majetok nadobúdajú v dobrej viere, sa v návrhu nezavádzajú minimálne harmonizačné ustanovenia pre všetky prípady. Toto ustanovenie vyžaduje, aby sa umožnila konfiškácia majetku tretích strán, pokiaľ ide o príjmy z trestnej činnosti alebo iný majetok obžalovaného, ktoré boli nadobudnuté za cenu nižšiu než je trhovacia cena a v prípade ktorých by rozumná osoba na mieste tretej strany mala podozrenie, že pochádzajú z trestnej činnosti alebo že k ich prevodu dochádza s cieľom vyhnúť sa výkonu konfiškačných opatrení. Vyjasňuje sa v ňom, že overenie splnenia podmienky „rozumnej osoby“ musí vychádzať z osobitných skutočností a okolností, aby sa predišlo svojvoľným rozhodnutiam. Konfiškácia majetku tretích strán by okrem toho mala byť možná len na základe posúdenia vychádzajúceho z osobitných skutočností, z ktorého vyplýva, že konfiškácia majetku odsúdenej, podozrivej alebo obžalovanej osoby pravdepodobne nebude možná, alebo v situáciách, keď sa právoplatnému majiteľovi musia vrátiť jedinečné predmety.

⁴⁰ Záverečná správa talianskeho projektu „Confiscation: Legal issues and international cooperation“ vypracovaná v rámci podskupiny pre trestnoprávne záležitosti (CLASG) rímskej a lyonskej skupiny G8.

– Zmrazenie (článok 7)

V prvom odseku tohto článku sa od členských štátov vyžaduje, aby umožnili zmrazenie majetku alebo nástrojov, v prípade ktorých hrozí riziko ich straty, ukrytia alebo prevodu mimo jurisdikcie, s cieľom umožniť ich prípadnú neskoršiu konfiškáciu. Stanovuje sa, že takéto opatrenia by mali byť nariadené súdom.

Zavedenie možnosti použiť právomoci na zmrazenie v naliehavých prípadoch s cieľom zabrániť strate majetku v situáciách, keď by čakanie na vydanie súdneho príkazu ohrozovalo možnosť zmrazenia, je dlhodobou prioritou prokurátorov a orgánov presadzovania práva. V druhom odseku tohto článku sa od členských štátov vyžaduje, aby zaviedli opatrenia, ktorými zaistia, že majetok, v prípade ktorého hrozí riziko straty, ukrytia alebo prevodu mimo jurisdikcie, môžu príslušné orgány zmraziť okamžite pred podaním návrhu na vydanie súdneho príkazu alebo pred tým, než súd o tomto návrhu rozhodne.

– Záruky (článok 8)

Podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva a Charty základných práv Európskej únie základné práva, ako je napríklad vlastnícke právo, nie sú absolútne. Tieto práva môže podliehať legitímnym obmedzeniam, pokiaľ sú takéto obmedzenia stanovené zákonom a za predpokladu dodržania zásady proporcionality sú nevyhnutné a skutočne zodpovedajú cieľom všeobecného záujmu alebo potrebe ochrany práv a slobôd iných, ako je to v prípade organizovanej trestnej činnosti.

V článku 47 Charty základných práv sa zaručuje právo na účinný prostriedok nápravy a na spravodlivý proces. Keďže príkazy na zmrazenie a konfiškáciu sú zásahom do vlastníckeho práva alebo do iných základných práv, musia mať dotknuté strany možnosť napadnúť tieto príkazy za podmienok stanovených v tomto článku.

V existujúcich právnych predpisoch EÚ (napr. článok 4 rámcového rozhodnutia 2005/212/SVV) sa stanovuje, že členské štáty by mali zaistiť, aby dotknuté osoby mali na základe vnútroštátnych právnych predpisov k dispozícii právne prostriedky nápravy.

Na účely dosiahnutia súladu s Chartou základných práv sa v tomto článku zavádzajú minimálne záruky na úrovni EÚ. Ich cieľom je zaistiť dodržiavanie prezumpcie neviny, práva na spravodlivý proces (vrátane zásady *ne bis in idem*), práva na účinný prostriedok nápravy pred súdom a práva byť informovaný o tom, ako tieto prostriedky nápravy využiť.

– Určenie rozsahu konfiškácie a účinné vykonanie (článok 9)

Osoby podozrivé z príslušnosti k zločineckej skupine úspešne ukrývajú svoj majetok, pričom im často pomáhajú kvalifikovaní odborníci. Vyšetrovanie týkajúce sa majetku, ktorého cieľom je prípadná neskoršia konfiškácia, je zvyčajne zdĺhavé a musí sa uskutočniť v lehote príslušného trestného konania.

V prípade, že bol vydaný príkaz na konfiškáciu a nebol nájdený žiaden majetok alebo bol nájdený len nedostatočný majetok a príkaz na konfiškáciu sa nemohol vykonať, umožňuje tento článok členským štátom povoliť vedenie finančného vyšetrovania majetku dotknutej osoby v rozsahu potrebnom na plné vykonanie tohto príkazu. Toto ustanovenie rieši problém zákazu konfiškácie po skončení trestného konania a umožňuje, aby sa nevykonané alebo len čiastočne vykonané príkazy na konfiškáciu použili na doteraz ukrytý majetok, ktorý sa medzičasom „znova objavil“, a to aj po skončení trestného konania.

– *Správa zmrazeného majetku (článok 10)*

Cieľom tohto ustanovenia je uľahčiť správu majetku, ktorý bol zmrazený na účely jeho prípadnej neskoršej konfiškácie. Členským štátom sa ukladá povinnosť zaviesť opatrenia na zaistenie primeranej správy takéhoto majetku, obzvlášť ustanovením právomoci predať zmrazený majetok aspoň v prípadoch, keď hrozí, že stratí hodnotu alebo že sa jeho údržba stane ekonomicky nevýhodnou.

– *Účinnosť a povinnosti týkajúce sa podávania správ (článok 11)*

V tomto článku sa stanovujú povinnosti členských štátov, pokiaľ ide o podávanie správ, ktoré by pomohli pri zhromažďovaní štatistických údajov, ktoré sa použijú na účely hodnotenia.

2012/0036 (COD)

Návrh

SMERNICA EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY

o zmrazovaní a konfiškácii príjmov z trestnej činnosti v Európskej únii

EURÓPSKY PARLAMENT A RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 82 ods. 2 a článok 83 ods. 1,

so zreteľom na návrh Európskej komisie,

po postúpení návrhu legislatívneho aktu národným parlamentom,

so zreteľom na stanovisko Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru⁴¹,

so zreteľom na stanovisko Výboru regiónov⁴²,

konajúc v súlade s riadnym legislatívnym postupom,

keďže:

- (1) Hlavným motívom cezhraničnej organizovanej trestnej činnosti je finančný zisk. Aby orgány presadzovania práva a justičné orgány mohli pracovať účinne, mali by sa im poskytnúť prostriedky na vyhľadávanie, zmrazovanie, správu a konfiškáciu príjmov z trestnej činnosti.
- (2) Skupiny organizovaného zločinu vyvíjajú svoju činnosť bez ohľadu na hranice a čoraz častejšie nadobúdajú majetok v iných členských štátoch a v tretích krajinách. Zvyšuje

⁴¹ Ú. v. EÚ C , , s. .

⁴² Ú. v. EÚ C , , s. .

sa tak potreba účinnej medzinárodnej spolupráce v oblasti presadzovania práva, pokiaľ ide o vymáhanie majetku a vzájomnú právnu pomoc.

- (3) Hoci sú k dispozícii len obmedzené štatistické údaje, zdá sa, že výška súm vymožených v Únii z majetku pochádzajúceho z trestnej činnosti je v porovnaní s odhadovanými príjmami z trestnej činnosti nedostatočná. Zo štúdií vyplýva, že hoci sú postupy konfiškácie upravené právnymi predpismi EÚ aj právnymi predpismi členských štátov, sú naďalej málo používané.
- (4) V Štokholmskom programe⁴³ a v záveroch Rady pre spravodlivosť a vnútorné veci o konfiškácii a vyhľadávaní majetku z júna 2010 sa zdôrazňuje význam účinnejšej identifikácie, konfiškácie a opätovného využitia majetku pochádzajúceho z trestnej činnosti.
- (5) Súčasný právny rámec Únie upravujúci zmrazovanie, zhabanie a konfiškáciu majetku pozostáva z rámcového rozhodnutia Rady 2001/500/SVV z 26. júna 2001 o praní špinavých peňazí, identifikácii, vyhľadávaní, zmrazení, zaistení a konfiškácii prostriedkov a príjmov z trestnej činnosti⁴⁴; rámcového rozhodnutia Rady 2003/577/SVV z 22 júla 2003 o vykonaní príkazu na zaistenie majetku alebo dôkazov v Európskej únii⁴⁵; rámcového rozhodnutia Rady 2005/212/SVV z 24. februára 2005 o konfiškácii príjmov, nástrojov a majetku z trestnej činnosti⁴⁶; rámcového rozhodnutia Rady 2006/783/SVV zo 6. októbra 2006 o uplatňovaní zásady vzájomného uznávania na príkazy na konfiškáciu⁴⁷.
- (6) Zo správ o vykonávaní rámcových rozhodnutí 2005/212/SVV, 2003/577/SVV a 2006/783/SVV vyplýva, že existujúce režimy rozšírenej konfiškácie a vzájomného uznávania príkazov na zmrazenie a konfiškáciu nie sú úplne účinné. Konfiškáciu komplikujú rozdiely v právnych úpravách členských štátov.
- (7) Cieľom tejto smernice je zmeniť, doplniť a rozšíriť ustanovenia rámcových rozhodnutí 2001/500/SVV a 2005/212/SVV. Uvedené rámcové rozhodnutia by sa mali čiastočne nahradiť vo vzťahu k členským štátom, ktoré sa zúčastňujú na prijímaní tejto smernice.
- (8) Je potrebné rozšíriť existujúcu koncepciu príjmov tak, aby zahŕňala priame príjmy z trestnej činnosti a všetky nepriame výnosy vrátane následných opätovných investícií alebo premeny priamych príjmov, hodnoty nesplnených záväzkov a akéhokoľvek majetkového prospechu.
- (9) Na účely konfiškácie nástrojov a príjmov na základe konečného rozhodnutia súdu a konfiškácie majetku v hodnote zodpovedajúcej týmto príjmom by sa preto v prípade trestných činov, na ktoré sa vzťahuje táto smernica, mala používať táto rozšírená koncepcia. Podľa rámcového rozhodnutia 2001/500/SVV mali členské štáty povinnosť umožniť konfiškáciu nástrojov a príjmov z trestnej činnosti na základe konečného

⁴³ „Otvorená a bezpečná Európa, ktorá slúži občanom a chráni ich“, dokument Rady 17024/09, prijatý na zasadnutí Európskej Rady 10. – 11. decembra 2009.

⁴⁴ Ú. v. ES L 182, 5.7.2001, s. 1.

⁴⁵ Ú. v. EÚ L 196, 2.8.2003, s. 45.

⁴⁶ Ú. v. EÚ L 68, 15.3.2005, s. 49.

⁴⁷ Ú. v. EÚ L 328, 24.11.2006, s. 59.

odsudzujúceho rozsudku a umožniť konfiškáciu majetku v hodnote zodpovedajúcej príjmom z trestnej činnosti. Pre trestné činy, na ktoré sa nevzťahuje táto smernica, by sa mali tieto povinnosti zachovať.

- (10) Zločinecké skupiny sa podieľajú na širokom spektre trestnej činnosti. V záujme účinného boja proti organizovanej trestnej činnosti môže byť v niektorých situáciách vhodné, aby na základe odsúdenia v trestnom konaní nedochádzalo len ku konfiškácii majetku spojeného s konkrétnym trestným činom, ale aj ďalšieho majetku, ktorý je podľa názoru súdu príjmom z iných trestných činov. Tento prístup sa označuje ako rozšírená konfiškácia. V rámcovom rozhodnutí 2005/212/SVV sa stanovovali tri rozdielne súbory minimálnych požiadaviek, ktoré si členské štáty mohli zvoliť na účely uplatnenia rozšírenej konfiškácie. Členské štáty si tak následne v procese transpozície vybrali rozdielne možnosti, čo viedlo k vzniku rozdielných koncepcií rozšírenej konfiškácie v národných jurisdikciách. Tieto rozdiely sťažujú cezhraničnú spoluprácu, ktorá je v prípadoch konfiškácie nevyhnutná. Je preto potrebné pristúpiť k harmonizácii ustanovení upravujúcich rozšírenú konfiškáciu stanovením jednotnej minimálnej normy. Rozšírená konfiškácia by sa mala uplatniť, keď vnútroštátny súd na základe osobitných skutočností, napríklad skutočností súvisiacich s povahou trestného činu, legálnym príjmom odsúdenej osoby, rozdielom medzi finančnou situáciou a životným štandardom takejto osoby alebo iných skutočností, rozhodne, že je podstatne pravdepodobnejšie, že dotknutý majetok pochádza z ďalšej trestnej činnosti podobnej povahy alebo závažnosti ako trestný čin, za ktorý bola táto osoba odsúdená, než z iných aktivít.
- (11) V súlade so zásadou *ne bis in idem* je vhodné z rozšírenej konfiškácie vylúčiť príjmy z údajnej trestnej činnosti, vo veci ktorej bola dotknutá osoba konečným rozsudkom oslobodená spod obžaloby v rámci predchádzajúceho trestného konania, alebo v iných prípadoch, keď platí zásada *ne bis in idem*. Rozšírená konfiškácia by mala byť vylúčená aj v prípade, že takáto podobná trestná činnosť nemohla byť trestne stíhaná z dôvodu premlčania podľa vnútroštátneho trestného práva.
- (12) Vydanie príkazu na konfiškáciu je vo všeobecnosti podmienené odsúdením v trestnom konaní. V niektorých prípadoch by napriek tomu, že nie je možné dosiahnuť odsúdenie v trestnom konaní, malo byť možné konfiškovať majetok s cieľom narušiť páchanie trestnej činnosti a zaistiť, aby príjmy plynúce z trestnej činnosti neboli opätovne investované do legálneho hospodárstva. Niektoré členské štáty umožňujú konfiškáciu v prípadoch, keď kvôli nedostatku dôkazov nie je možné trestné stíhanie, ak je podľa názoru súdu pravdepodobné, že majetok má nezákonný pôvod, a tiež v situáciách, keď podozrivá alebo obžalovaná osoba utečie s cieľom vyhnúť sa trestnému stíhaniu, keď sa nemôže zúčastniť trestného konania z iných dôvodov alebo keď zomrie pred ukončením trestného konania. Takáto konfiškácia sa označuje ako konfiškácia, ktorá nie je založená na predchádzajúcom odsúdení. Mali by sa prijať ustanovenia, ktoré by umožnili konfiškáciu, ktorá nie je založená na predchádzajúcom odsúdení, vo všetkých členských štátoch, a to aspoň v posledne uvedených obmedzených situáciách. To je v súlade s článkom 54 ods. 1 písm. c) Dohovoru Organizácie spojených národov proti korupcii, v ktorom sa stanovuje, že každý štát, ktorý je zmluvnou stranou, posúdi prijatie potrebných opatrení, ktoré umožnia zhabanie nezákonne nadobudnutého majetku bez usvedčenia zo spáchania trestného činu v prípadoch, keď páchateľa nemožno stíhať z dôvodu smrti, úteku alebo neprítomnosti.

- (13) Podozrivé alebo obžalované osoby čoraz častejšie prevádzajú majetok na informované tretie strany s cieľom vyhnúť sa konfiškácii. Súčasný právny rámec EÚ neobsahuje záväzné pravidlá upravujúce konfiškáciu majetku prevedeného na tretie strany. Stále naliehavejšou sa tak stáva potreba umožniť konfiškáciu majetku prevedeného na tretie strany, ku ktorej by sa malo za bežných okolností pristúpiť, keď obžalovaná osoba nemá majetok, ktorý by bolo možné skonfiškovať. Konfiškácia majetku tretích strán by sa mala umožniť za určitých podmienok, a to na základe posúdenia vychádzajúceho z osobitných skutočností, z ktorého vyplýva, že konfiškácia majetku odsúdenej, podozrivej alebo obžalovanej osoby pravdepodobne nebude možná, alebo v situáciách, keď sa právoplatnému majiteľovi musia vrátiť jedinečné predmety. Na účely ochrany záujmov strán konajúcich v dobrej viere by sa okrem toho mala takáto konfiškácia umožniť len v prípade, že tretia strana vedela alebo mohla vedieť, že majetok bol príjmom z trestnej činnosti alebo bol prevedený s cieľom vyhnúť sa konfiškácii a bol bezodplatne darovaný alebo prevedený za sumu nižšiu než je jeho tržová hodnota.
- (14) Mali by sa stanoviť predbežné opatrenia, ktoré zaistia, že majetok bude k dispozícii na účely prípadnej neskoršej konfiškácie. Takéto opatrenia na zmrazenie majetku by mal nariaďovať súd. S cieľom zabrániť strate majetku pred tým, než súd vydá príkaz na zmrazenie, príslušné orgány členských štátov by mali byť oprávnené s okamžitou platnosťou zakázať prevod, premenu alebo presun majetku alebo nakladanie s majetkom, v prípade ktorého hrozí, že bude ukrytý alebo prevedený mimo jurisdikcie, na základe návrhu na vydanie príkazu na zmrazenie na účely prípadnej neskoršej konfiškácie pred tým, než súd o tomto návrhu rozhodne.
- (15) Podozrivé alebo obžalované osoby často ukrývajú majetok počas celého trvania trestného konania. Príkazy na konfiškáciu tak nie je možné vykonať a osoby, ktorých majetok sa mal na základe príkazov skonfiškovať, môžu po výkone trestu so svojím majetkom voľne nakladať. Je preto potrebné umožniť určenie presného rozsahu majetku, ktorý sa má skonfiškovať, a to aj po vynesení konečného odsudzujúceho rozsudku v trestnej veci, aby bolo možné plne vykonať príkazy na konfiškáciu v prípadoch, keď nebol pôvodne nájdený žiaden majetok alebo bol nájdený len nedostatočný majetok a príkaz na konfiškáciu nebol vykonaný. Keďže príkazy na zmrazenie obmedzujú vlastnícke právo, tieto predbežné opatrenia by nemali platiť dlhšie, než je nevyhnutné na zachovanie dostupnosti majetku na účely novej budúcej konfiškácie. S cieľom zaistiť, aby stále plnili svoj účel zabrániť strate majetku, môže byť potrebné ich pravidelné preskúmanie súdom.
- (16) Majetok, ktorý bol zmrazený na účely neskoršej konfiškácie, sa musí náležite spravovať, aby nestrácal ekonomickú hodnotu. Členské štáty by mali prijať potrebné opatrenia vrátane predaja alebo prevodu majetku, aby takéto škody minimalizovali. Členské štáty by mali prijať príslušné opatrenia, ako je napríklad zriadenie národných centralizovaných úradov pre správu majetku alebo iných podobných mechanizmov (napríklad ak sú tieto funkcie decentralizované), aby zaistili riadnu správu majetku, ktorý bol zmrazený pred konfiškáciou, a zachovali jeho hodnotu až do rozhodnutia súdu.
- (17) Spoľahlivé zdroje údajov o zmrazovaní a konfiškácii príjmov z trestnej činnosti sú veľmi vzácne. Na účely hodnotenia tejto smernice je potrebné zhromaždiť porovnateľný minimálny súbor vhodných štatistických údajov o vyhľadávaní majetku, činnosti súdov a nakladaní s majetkom.

- (18) Táto smernica rešpektuje základné práva a dodržiava zásady uznané v Charte základných práv Európskej únie, najmä vlastnícke právo, právo na rešpektovanie súkromného a rodinného života, právo na ochranu osobných údajov, právo na účinný prostriedok nápravy a na spravodlivý proces, prezumpciu neviny a právo na obhajobu, právo nebyť stíhaný alebo potrestaný v trestnom konaní dvakrát za ten istý trestný čin a zásady zákonnosti a primeranosti trestných činov. Táto smernica sa musí vykonávať v súlade s týmito právami a zásadami.
- (19) Opatrenia ustanovené touto smernicou podstatným spôsobom zasahujú do práv osôb, a to nielen podozrivých alebo obžalovaných osôb, ale aj do práv tretích strán, ktoré nie sú trestne stíhané. Je preto potrebné stanoviť osobitné záruky a súdne prostriedky nápravy, aby sa zaručila ochrana ich základných práv pri vykonávaní ustanovení tejto smernice.
- (20) Keďže cieľ tejto smernice, konkrétne uľahčenie konfiškácie majetku v trestných veciach, nemôžu uspokojivo dosiahnuť členské štáty a možno ho lepšie dosiahnuť na úrovni Únie, Únia môže prijať opatrenia v súlade so zásadou subsidiarity stanovenou v článku 5 Zmluvy o Európskej únii. V súlade so zásadou proporcionality podľa uvedeného článku táto smernica neprekračuje rámec toho, čo je nevyhnutné na dosiahnutie tohto cieľa.
- (21) V súlade s článkami 1 a 2 Protokolu o postavení Spojeného kráľovstva a Írska s ohľadom na priestor slobody, bezpečnosti a spravodlivosti, pripojeného k Zmluve o Európskej únii a Zmluve o fungovaní Európskej únie [Spojené kráľovstvo a Írsko oznámili svoje želanie zúčastniť sa na prijatí a uplatňovaní tejto smernice] / [a bez toho, aby bol dotknutý článok 4 uvedeného protokolu, Spojené kráľovstvo a Írsko sa nezúčastňujú na prijatí tejto smernice, nie sú ňou viazané ani nepodliehajú jej uplatňovaniu] .
- (22) V súlade s článkami 1 a 2 Protokolu o postavení Dánska, ktorý je pripojený k Zmluve o Európskej únii a k Zmluve o fungovaní Európskej únie, sa Dánsko nezúčastňuje na prijatí tejto smernice, nie je ňou viazané ani nepodlieha jej uplatňovaniu,

PRIJALI TÚTO SMERNICU:

HLAVA I

CIEĽ A ROZSAH

Článok 1

Predmet úpravy

Touto smernicou sa ustanovujú minimálne pravidlá pre zmrazovanie majetku na účely prípadnej neskoršej konfiškácie a pre konfiškáciu majetku v trestných veciach.

Článok 2

Vymedzenie pojmov

Na účely tejto smernice sa uplatňujú tieto vymedzenia pojmov:

- (1) „príjmy“ sú akýkoľvek hospodársky prospech pochádzajúci z trestnej činnosti; môžu pozostávať z majetku v akejkolvek podobe a zahŕňa všetky následné opätovné investície alebo premenu priamych príjmov podozrivou alebo obžalovanou osobou a akýkoľvek majetkový prospech;
- (2) „majetok“ je majetok akéhokoľvek druhu, bez ohľadu na to, či je hmotný, alebo nehmotný, hnutel'ný alebo nehnuteľný, a právne listiny alebo nástroje, ktoré potvrdzujú vlastnícke právo alebo podiel na takomto majetku;
- (3) „nástroje“ sú akýkoľvek majetok, ktorý bol akýmkoľvek spôsobom, celkom alebo sčasti, použitý alebo určený na spáchanie trestného činu alebo trestných činov;
- (4) „konfiškácia“ je trest alebo opatrenie nariadené súdom na základe konania v súvislosti s trestným činom, ktoré vedie ku konečnému odňatiu majetku;
- (5) „zmrazenie“ je dočasný zákaz prevodu, zničenia alebo premeny majetku, nakladania s majetkom alebo presunu majetku alebo dočasné prevzatie majetku do úschovy či prevzatie kontroly nad majetkom;
- (6) „trestný čin“ je trestný čin, na ktorý sa vzťahuje:
 - (a) Dohovor o boji proti korupcii úradníkov Európskych spoločenstiev alebo úradníkov členských štátov Európskej únie vypracovaný na základe článku K.3 ods. 2 písm. c) Zmluvy o Európskej únii⁴⁸;
 - (b) rámcové rozhodnutie Rady 2000/383/SVV z 29. mája 2000 o zvýšenej ochrane pred falšovaním prostredníctvom pokút a ďalších trestných sankcií v súvislosti so zavádzaním eura⁴⁹;
 - (c) rámcové rozhodnutie Rady 2001/413/SVV z 28. mája 2001 o boji proti podvodom a falšovaniu bezhotovostných platobných prostriedkov⁵⁰;
 - (d) rámcové rozhodnutie Rady 2002/475/SVV z 3. júna 2002 o boji proti terorizmu⁵¹, zmenené a doplnené rámcovým rozhodnutím Rady 2008/919/SVV z 9. decembra 2008⁵²;
 - (e) rámcové rozhodnutie Rady 2001/500/SVV z 26. júna 2001 o praní špinavých peňazí, identifikácii, vyhľadávaní, zmrazení, zaistení a konfiškácii prostriedkov a príjmov z trestnej činnosti⁵³;

⁴⁸ Ú. v. ES C 195, 25.6.1997, s. 2.

⁴⁹ Ú. v. ES L 140, 14.6.2000, s. 1.

⁵⁰ Ú. v. ES L 149, 2.6.2001, s. 1.

⁵¹ Ú. v. ES L 164, 22.6.2002, s. 3.

⁵² Ú. v. EÚ L 330, 9.12.2008, s. 21.

⁵³ Ú. v. ES L 182, 5.7.2001, s. 1.

- (f) rámcové rozhodnutie Rady 2003/568/SVV o boji proti korupcii v súkromnom sektore⁵⁴;
- (g) rámcové rozhodnutie Rady 2004/757/SVV z 25. októbra 2004, ktorým sa stanovujú minimálne ustanovenia o znakoch skutkových podstatí trestných činov a trestov v oblasti nezákonného obchodu s drogami⁵⁵;
- (h) rámcové rozhodnutie Rady 2005/222/SVV z 24. februára 2005 o útokoch na informačné systémy⁵⁶;
- (i) rámcové rozhodnutie Rady 2008/841/SVV z 24. októbra 2008 o boji proti organizovanému zločinu⁵⁷;
- (j) smernica Európskeho parlamentu a Rady 2011/36/EÚ z 5. apríla 2011 o prevencii obchodovania s ľuďmi a boji proti nemu a o ochrane obetí obchodovania, ktorou sa nahrádza rámcové rozhodnutie Rady 2002/629/SVV⁵⁸;
- (k) smernica Európskeho parlamentu a Rady 2011/93/EÚ z 13. decembra 2011 o boji proti sexuálnemu zneužívaniu a sexuálnemu vykorisťovaniu detí a proti detskej pornografii, ktorou sa nahrádza rámcové rozhodnutie Rady 2004/68/SVV⁵⁹.

HLAVA II

ZMRAZENIE A KONFIŠKÁCIA

Článok 3

Konfiškácia založená na predchádzajúcom odsúdení

1. Každý členský štát prijme potrebné opatrenia, ktoré mu umožnia úplnú alebo čiastočnú konfiškáciu nástrojov a príjmov v nadväznosti na konečný odsudzujúci rozsudok v trestnej veci.
2. Každý členský štát prijme potrebné opatrenia, ktoré mu umožnia konfiškáciu majetku v hodnote zodpovedajúcej príjmom v nadväznosti na konečný odsudzujúci rozsudok v trestnej veci.

Článok 4

Rozšírené právomoci na konfiškáciu

⁵⁴ Ú. v. EÚ L 192, 31.7.2003, s. 54.

⁵⁵ Ú. v. EÚ L 335, 11.11.2004, s. 8.

⁵⁶ Ú. v. EÚ L 69, 16.3.2005, s. 67.

⁵⁷ Ú. v. EÚ L 300, 11.11.2008, s. 42.

⁵⁸ Ú. v. EÚ L 101, 15.4.2011, s. 1.

⁵⁹ Ú. v. ES L 335, 17.12.2001, s. 1.

1. Každý členský štát prijme potrebné opatrenia, ktoré mu umožnia úplnú alebo čiastočnú konfiškáciu majetku vo vlastníctve osoby odsúdenej za trestný čin, ak súd na základe osobitných skutočností rozhodne, že je podstatne pravdepodobnejšie, že odsúdená osoba získala dotknutý majetok z podobnej trestnej činnosti než z iných aktivít.
2. Konfiškácia je vylúčená, ak podobná trestná činnosť uvedená v odseku 1
 - (a) nemohla byť trestne stíhaná z dôvodu premlčania podľa vnútroštátneho trestného práva alebo
 - (b) už bola predmetom trestného stíhania, v rámci ktorého bola dotknutá osoba konečným rozsudkom oslobodená spod obžaloby, alebo v iných prípadoch, keď platí zásada *ne bis in idem*.

Článok 5

Konfiškácia, ktorá nie je založená na predchádzajúcom odsúdení

Každý členský štát prijme potrebné opatrenia, ktoré mu umožnia konfiškáciu príjmov a nástrojov bez odsudzujúceho rozsudku v trestnej veci v nadväznosti na konanie, ktoré by v prípade, že by sa podozrivá alebo obžalovaná osoba mohla zúčastniť trestného konania, mohlo viesť k vyneseniu takéhoto odsudzujúceho rozsudku, ak:

- (a) smrť alebo dlhodobá choroba podozrivej alebo obžalovanej osoby bránia ďalšiemu trestnému stíhaniu alebo
- (b) choroba alebo útek pred trestným stíhaním alebo uložením trestu podozrivej alebo obžalovanej osoby bránia účinnému trestnému stíhaniu v primeranej lehote a predstavujú vážne riziko premlčania trestného stíhania.

Článok 6

Konfiškácia majetku tretích strán

1. Každý členský štát prijme potrebné opatrenia, ktoré mu umožnia konfiškáciu:
 - (a) príjmov, ktoré boli prevedené na tretie strany odsúdenou osobou alebo v jej mene alebo podozrivou alebo obžalovanou osobou za okolností uvedených v článku 5 alebo
 - (b) iného majetku odsúdenej osoby, ktorý bol prevedený na tretie strany s cieľom vyhnúť sa konfiškácii majetku, a to v hodnote zodpovedajúcej príjmom.
2. Konfiškácia príjmov alebo majetku uvedená v odseku 1 je možná, ak sa má majetok vrátiť alebo ak:
 - (a) z posúdenia založeného na osobitných skutočnostiach týkajúcich sa odsúdenej, podozrivej alebo obžalovanej osoby vyplýva, že konfiškácia majetku

odsúdenej osoby alebo majetku podozrivej alebo obžalovanej osoby za okolností uvedených v článku 5 pravdepodobne nebude možná a

(b) príjmy alebo majetok boli prevedené bezodplatne alebo za sumu nižšiu, než je ich trhovacia cena, ak tretia strana:

i) v prípade príjmov vedela o ich nezákonnom pôvode alebo, ak o nich nevedela, rozumná osoba by na jej mieste na základe konkrétnych skutočností a okolností mala podozrenie, že ich pôvod je nezákonný;

ii) v prípade majetku vedela, že bol prevedený s cieľom vyhnúť sa konfiškácii majetku v hodnote zodpovedajúcej príjmom alebo, ak o tom nevedela, rozumná osoba by na jej mieste na základe konkrétnych skutočností a okolností mala podozrenie, že dôvodom prevodu majetku bola snaha vyhnúť sa takejto konfiškácii.

Článok 7

Zmrazenie

1. Každý členský štát prijme potrebné opatrenia, ktoré mu na účely prípadnej neskoršej konfiškácie umožnia zmrazenie majetku, v prípade ktorého hrozí strata, ukrytie alebo prevod mimo jurisdikcie. Tieto opatrenia nariaďuje súd.
2. Každý členský štát prijme potrebné opatrenia, ktoré umožnia jeho príslušným orgánom okamžité zmrazenie majetku, ak existuje vážne riziko straty, ukrytia alebo prevodu tohto majetku pred rozhodnutím súdu. Tieto opatrenia čo najskôr potvrdí súd.

Článok 8

Záruky

1. Každý členský štát prijme potrebné opatrenia, ktorými zaistí osobám dotknutým opatreniami ustanovenými v tejto smernici na účely ochrany ich práv právo na účinný prostriedok nápravy a podozrivým osobám právo na spravodlivý proces.
2. Každý členský štát prijme potrebné opatrenia, ktorými zaistí, aby každé rozhodnutie o zmrazení majetku bolo odôvodnené, bolo dotknutej osobe oznámené čo najskôr po jeho vykonaní a aby zostalo v platnosti len dovtedy, kým je to nevyhnutné na zachovanie majetku na účely budúcej konfiškácie. Každý členský štát zaistí osobám, ktorých majetok je dotknutý, účinnú možnosť odvolať sa na súde proti rozhodnutiu o zmrazení kedykoľvek pred prijatím rozhodnutia o konfiškácii. Zmrazený majetok, ktorý nie je následne skonfiškovaný, sa bezodkladne vráti jeho právoplatnému majiteľovi.
3. Každý členský štát prijme potrebné opatrenia, ktorými zaistí, aby každé rozhodnutie o konfiškácii bolo odôvodnené a oznámené dotknutej osobe. Každý členský štát zaistí osobám, ktorých majetok je dotknutý, účinnú možnosť odvolať sa na súde proti rozhodnutiu o konfiškácii.

4. V rámci konania uvedeného v článku 4 má podozrivá alebo obžalovaná osoba účinnú možnosť namietať voči miere pravdepodobnosti, na základe ktorej sa dotknutý majetok považuje za príjmy.
5. V prípadoch uvedených v článku 5 je osoba, ktorej majetok je dotknutý rozhodnutím o konfiškácii, zastupovaná v priebehu celého konania právnym zástupcom, aby sa zachovalo právo na obhajobu osoby v súvislosti so stanovením trestného činu a určením príjmov a nástrojov.
6. Ak je osoba, ktorej majetok je dotknutý, treťou stranou, táto osoba alebo jej právny zástupca sú informovaní o konaní, ktoré môže viesť k vydaniu rozhodnutia o konfiškácii tohto majetku, a môžu sa zúčastniť tohto konania v rozsahu potrebnom na účinnú ochranu práv tejto osoby. Táto osoba má aspoň právo byť vypočutá, právo klásť otázky a právo predložiť dôkazy pred prijatím konečného rozhodnutia o konfiškácii.

Článok 9

Určenie rozsahu konfiškácie a účinné vykonanie

Každý členský štát prijme potrebné opatrenia, ktoré umožnia určiť presný rozsah majetku, ktorý sa má konfiškovať v nadväznosti na konečný odsudzujúci rozsudok v trestnej veci alebo v nadväznosti na konanie podľa článku 5, ktoré viedlo k vydaniu rozhodnutia o konfiškácii, a ktoré umožnia prijať ďalšie opatrenia v rozsahu potrebnom na účinné vykonanie rozhodnutia o konfiškácii.

Článok 10

Správa zmrazeného majetku

1. Každý členský štát prijme potrebné opatrenia, ako je napríklad zriadenie národných centralizovaných úradov pre správu majetku alebo iných podobných mechanizmov, ktorými zaistí primeranú správu majetku, ktorý bol zmrazený na účely prípadnej neskoršej konfiškácie.
2. Každý členský štát zaistí, aby opatrenia uvedené v odseku 1 optimalizovali ekonomickú hodnotu tohto majetku a zahŕňali predaj alebo prevod majetku, v prípade ktorého hrozí, že stratí hodnotu.

HLAVA III

ZÁVEREČNÉ USTANOVENIA

Článok 11

Štatistické údaje

Členské štáty na účely preskúmania účinnosti systémov konfiškácie pravidelne zhromažďujú a uchovávajú komplexné štatistické údaje získané od príslušných orgánov. Zhromaždené štatistické údaje sa každoročne zasielajú Komisii a v prípade všetkých trestných činov zahŕňajú:

- (a) počet vykonaných príkazov na zmrazenie;
- (b) počet vykonaných príkazov na konfiškáciu;
- (c) hodnotu zmrazeného majetku;
- (d) hodnotu vymoženého majetku;
- (e) počet žiadostí o vykonanie príkazov na zmrazenie v inom členskom štáte;
- (f) počet žiadostí o vykonanie príkazov na konfiškáciu v inom členskom štáte;
- (g) hodnotu majetku vymoženého na základe výkonu v inom členskom štáte;
- (h) hodnotu majetku, ktorý sa má ďalej použiť na účely presadzovania práva, prevenciu alebo sociálne účely;
- (i) počet prípadov, v ktorých je nariadená konfiškácia, v korelácii s počtom odsudzujúcí rozsudkov za trestné činy, na ktoré sa vzťahuje táto smernica;
- (j) počet návrhov na vydanie príkazov na zmrazenie a konfiškáciu, ktoré súdy zamietli;
- (k) počet návrhov na vydanie príkazov na zmrazenie a konfiškáciu, ktoré súdy zamietli v odvolacom konaní.

Článok 12

Transpozícia

1. Členské štáty uvedú do účinnosti zákony, iné právne predpisy a správne opatrenia potrebné na dosiahnutie súladu s touto smernicou najneskôr do... *[dvoch rokov od prijatia]*. Komisii bezodkladne oznámia znenie týchto ustanovení.

Členské štáty uvedú priamo v prijatých opatreniach alebo pri ich úradnom uverejnení odkaz na túto smernicu. Podrobnosti o odkaze upravia členské štáty.

2. Členské štáty oznámia Komisii znenie hlavných ustanovení vnútroštátnych právnych predpisov, ktoré prijímú v oblasti pôsobnosti tejto smernice.

Článok 13

Podávanie správ

Komisia do [troch rokov od uplynutia lehoty na transpozíciu] predloží Európskemu parlamentu a Rade správu, v ktorej posúdi vplyv existujúcich vnútroštátnych právnych predpisov na konfiškáciu a vymáhanie majetku, a podľa potreby k nej pripojí vhodné návrhy.

Článok 14

Nahradenie jednotnej akcie 98/699/SVV a rámcových rozhodnutí 2001/500/SVV a 2005/212/SVV

1. Spoločná akcia 98/699/SVV, článok 1 písm. a) a články 3 a 4 rámcového rozhodnutia 2001/500/SVV a články 1 a 3 rámcového rozhodnutia 2005/212/SVV sa týmto nahrádzajú vo vzťahu k členským štátom, ktoré sa zúčastňujú na prijímaní tejto smernice, bez toho, aby boli dotknuté povinnosti členských štátov týkajúce sa lehoty na transpozíciu týchto rámcových rozhodnutí do vnútroštátneho práva.
2. Vo vzťahu k členským štátom, ktoré sa zúčastňujú na prijímaní tejto smernice, sa odkazy na spoločnú akciu a ustanovenia rámcových rozhodnutí uvedené v odseku 1 považujú za odkazy na túto smernicu.

Článok 15

Nadobudnutie účinnosti

Táto smernica nadobúda účinnosť dvadsiatym dňom po jej uverejnení v *Úradnom vestníku Európskej únie*.

Článok 16

Adresáti

Táto smernica je určená členským štátom v súlade so zmluvami.

V Bruseli

Za Európsky parlament

Za Radu

predseda

predseda